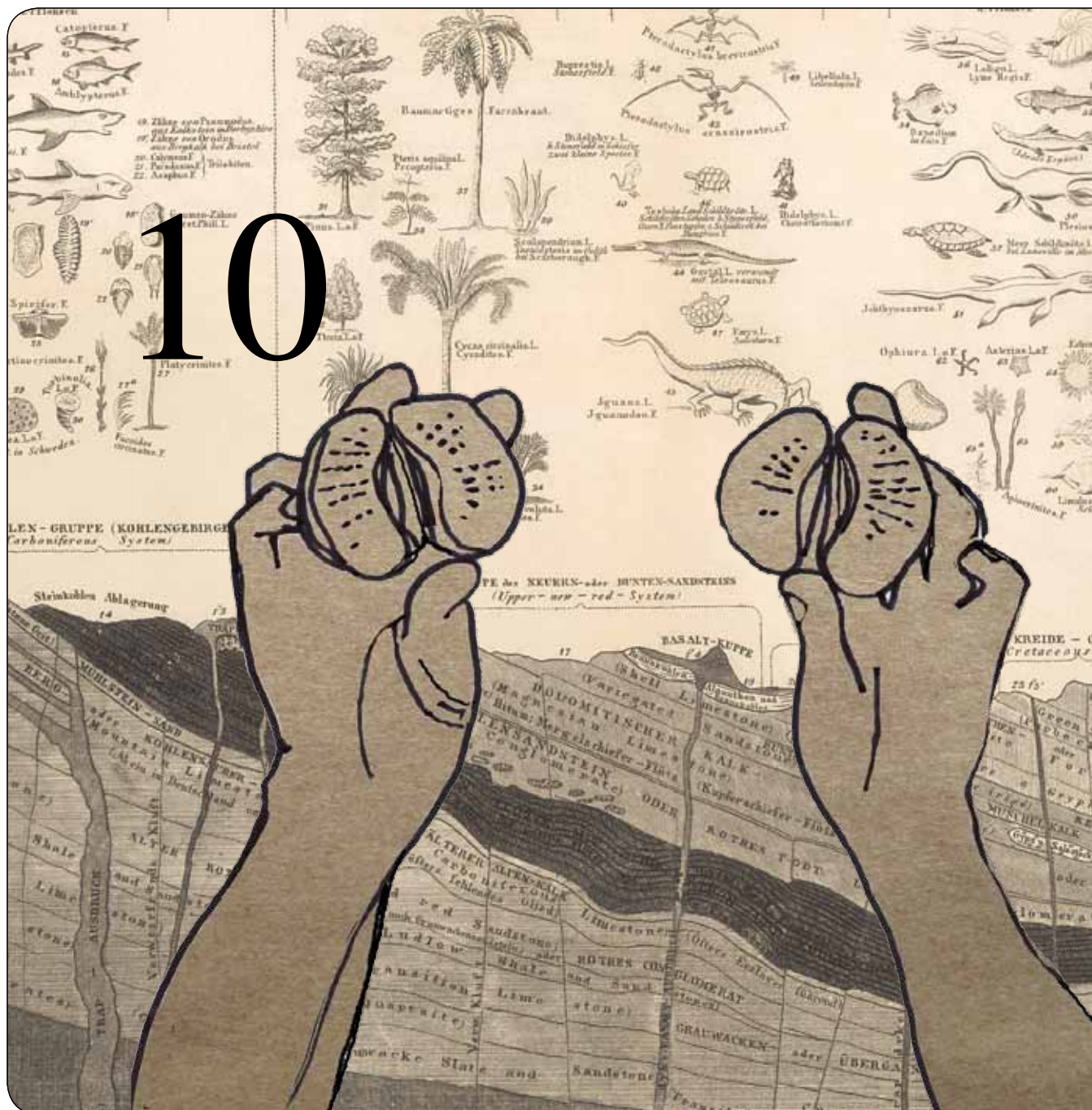

10

Zbuloni të vërtetën

hulumtoni dhe zbardhni

KJO TAKTIKË MUND TË SHFRYTËZOHET KUR ËSHTË I NEVOJSHËM BASHKËPUNIMI ME NJERËZ TJERË PËR TË IDENTIFIKUAR, NDARË DHE PËR TË REAGUR NË EVIDENCËN E FSHEHUR NGA PUBLIKU OSE ATA QË DUHET TË NDËRMARRIN AKSIONIN E INJOROJNË

SHEMBUJ NGA VIDEO

● Zbardhja e torturës të cilën e zbaton policia e Egjiptit

Nga qytetarët/ gazetarë në Egjipt

Gazetarja Noha Atef ka krijuar faqen TortureInEgypt.net që të dokumentojë shkeljet e të drejtave të njeriut të kryera nga policia egjiptiane, duke përdorur foto dhe video të dërguara nga lexuesit. Në disa raste, videot janë të bëra nga vet policët. Noha gjithashtu ndjek raportet e burgimit dhe paraburgimit të paligjshëm dhe korrupsionit në polici të dërguar nga lexuesit. Pasi tregimet e saja tërhoqën vëmendjen e medieve lokale, një njeri i pafajshëm i cili kishte qenë i burgosur për 14 vjet u lirua nga burgu.

MJETET E PËRDORURA: Drupal për krijimin e faqeve të internetit (para asaj ishte përdorur Blogspot), foto dhe video, zakonisht të bëra dhe të dërguara nga telefonat celularë.

LINQE PËR MË SHUMË INFORMACIONE:

Ueb faqja: <http://tortureinegypt.net/>

● Vrojtimi i avionit të Presidentit

Nga mbrojtësit në Tunizi

Blogerët tunizian kanë bashkëpunuar në një projekt të hartimit që zbuloi se avioni presidencial është duke u përdorur për udhëtime personale. Fushata e tyre filloi kur një blogger, Astrubal, ka zbuluar fotografitë e avionit të presidentit tunizian në faqet e internetit të përkushtuar për ndjekjen e trafikut ajror. Duke përdorur këto të dhëna, Astrubal ka kombinuar fotot e aeroplanit me një vizualizim duke përdorur Google Earth për të treguar që në cilat aeroporte është parë avioni dhe kur. Videoja është përhapur në YouTube, gjë që çoi mediet kryesore të hulumtojnë më tej. Si rezultat i kësaj, çështjes së keqpërdorimit të pronës publike nga zyrtarët e qeverisë iu kushtua shumë vëmendje, por si pasojë qeveria tuniziane bllokoi qasjen në YouTube dhe në një tjetër faqe të internetit për shpërndarje të videove, DailyMotion.

MJETET E PËRDORURA: faqe për vrojtimin e avionëve (si që është Airliners.net), Google Earth, YouTube, Flickr

LINQE PËR MË SHUMË INFORMACIONE:

Artikull në Global Voices: <http://bit.ly/cOUSo>

Artikull në Foreign Policy si të bëni vetë atë:

<http://bit.ly/15LxV3>

HTTP://TORTUREINEGYPT.NET/

ASTRUBAL (HTTP://BITLY/IQZYFT)

PLANIFIKONI AKSIONIN TUAJ

- Nëse ju ende nuk keni qasje në të gjitha të dhënat që ju duhen për të dëshmuar abuzimin apo korrupsionin, fushata juaj mund të fillojë duke paraqitur të dhënat në dispozicion dhe duke paraqitur disa pyetje për lexuesit apo zyrtarët publikë. Kjo mund të frymëzojë të tjerët për të kryer hetime të mëtejshme.
- Disa fushata duhet të bazohen në raportet dhe dëshmitë e paraqitura në mënyrë anonime, por nganjëherë ju mund të keni qasje të drejtpërdrejtë me personat e përfshirë nga afër në një çështje. Të dy llojet e dëshmisë bartin rreziqe për njerëzit që i tregojnë historitë e tyre. Mendoni se si të mbroini burimet tuaja: emrat e tyre dhe vendet, por edhe IP-adresat e tyre, adresat e postës elektronike, apo identitetin në faqet e rrjeteve sociale.
- Kur të tjerët marrin dhe publikojnë raportet tuaja, video apo tregime, vëmendja e tillë mund të kontribuojë në sjelljen e informacioneve të reja të cilat mund ti shtohen historisë tuaj origjinale. Atëherë do të paraqitet nevoja për ndjekjen e shpërndarjes së medieve tuaja si dhe mbulimit të tyre, si dhe planin se si ju do të përdorni informacionet e reja që vijnë.
- Në Egjipt, ku vet policia ka përdorur telefonat celular për të këmbyer videot e abuzimeve që ata kanë kryer, mbrojtësit ishin në gjendje të arrijnë deri te ato video dhe t'i publikojnë ato në internet. Si mund të projektoni fushatën tuaj për të përfituar nga dokumentacioni ekzistues që ju mund të publikoni?

STUDIM RASTI

TITULLI: Zënka mes tigrin dhe krokodilit (Caught between the Tiger and the Crocodile)

KUSH: Rrjeti i punëtorëve seksual të Azisë dhe Pacifikut (APNSW) dhe Rrjeti i grave për unitet (WNU)

KU: Regjioni i Azisë dhe Pacifikut, me fokus në Kamboxhia

UEB FAQJA: <http://apnsw.org>

PËRSHKRIMI

Anëtarët e Rrjetit të punëtorëve seksual të Azisë- Pacifikut (APNSW) përdorën video digjitale për të dokumentuar kushtet abuzive dhe shkeljet e të drejtave të njeriut të raportuara nga punëtorët seksual, të vendosur në të ashtuquajturat qendra të “rehabilitimit” në Kamboxhia. Ndërsa mediet lokale dhe politikanët pohojnë se këto qendra, u ngritën për të mësuar aftësitë profesionale, punëtorët seksual të intervistuar pas lirimit apo ikjes së tyre, kanë treguar që kanë qenë viktimat të sulmit, dhunimit dhe u është pamundësuar qasja në ushqim të pastër, ujë, dhe barna. “Ne kemi punuar me një anëtar të grupit lokal të APNSW-së, Rrjetin e Grave për Unitet (WNU),” thotë Dale Kongmont, një anëtar i APNSW dhe producent i videos. “Njerëzit që i kemi intervistuar janë anëtarë të WNU-së me të cilët kemi punuar për shumë vite. Ne u shpjeguam atyre se për çfarë bëhet fjalë dhe disa nga ata që dëshironin të ndihmojnë luftën kundër pushtetit, u dakorduan që intervistën e tyre ta incizojmë me kamerë. “APNSW postoi videon në YouTube, blip.tv dhe paraqiti atë në një ditë të veprimit për 500 punëtorët seksual në Phnom Penh. Dale thotë: “Një nga dy qendrat u mbyll duke falënderuar përpjekjet e APNSW-së, WNU-së dhe grupeve lokale të të drejtave të njeriut duke punuar së bashku për të siguruar dëshmi nga abuzimet që u zhvilluan”.

MJETET E PËRDORURA: Flip video kamera, softuer për editim të videove digjitale(Final Cut Pro), blip.tv, YouTube, ueb faqe

CAKU: Videoja është publikuar në Konferencën Ndërkombëtare të AIDS-it në vitin 2008. Publiku i synuar në konferencën ishte agjencia e OKB-së, mirëpo me atë rast, videoja u pa nga disa mijëra njerëz. Videoja është shikuar nga mbi 3000 vizitor në YouTube dhe blip.tv.

KOSTOJA: USD\$ 15,000 (USD\$7000 janë shpenzuar për personelin, USD\$ 5000 për produksionin)

BURIMET: Partnerët lokal kanë organizuar Ditën e aksionit dhe kanë realizuar fushatë mediale, pjesëmarrje në konferenca për të ua treguar videon hartuesve të politikave, trajnimin për punën me videon e ka siguruar WITNESS.

KOHA: Më pak se një vit për mbledhjen dhe redaktimin e inçizimit, dy javë për trajnim që e ka realizuar WITNESS.

NIVELI I VËSHTIRËSISË: 2 nga 5

LINQE PËR MË SHUMË INFORMACIONE:

Video fushata: <http://bit.ly/1TdEOf> (blip.tv)

BËJENI VET

Pyet

- A është fushata juaj e fokusuar në prodhimin e një pjesë të medieve - të tilla si një video apo një kolazh - ose mbi përditësimin e rregullt të informacioneve në blog ose faqe interneti?
- A janë materialet dhe mediet e fushatës suaj të lidhur me një ngjarje që ndodh një herë, ose një çështje në vazhdim?
- Si mund të përfshini grupin tuaj në mbledhjen e fakteve dhe dëshmimeve?
- Si do tu ofroni sigurinë, dhe nëse është e nevojshme, anonimitetin, atyre që i kanë dhënë fushatës suaj, raportet, dëshmitë, dhe të dhëna të ndjeshme?
- Kush janë aleatët tuaj në mediet kryesore dhe në organizatat tjera për të drejtat e njeriut që mund t'u ndihmojnë në përhapjen e një tregimi për një audiencë më të gjerë? Si do të i synoni ju dhe për cilin aksion do të kërkon mbështetjen e tyre?
- A keni plan për ruajtjen e të dhënave në të sigurt nëse vjen deri te konfiskimi i kompjuterëve, hard diskut ose serverëve tuaj?

hulumtoni dhe zbardhni: f4

Mënyra të ndryshme për të bërë këtë

- 1 Në qoftë se ju doni të bëni një video, por nuk keni mjaft material të filmuar në dispozicion, kërko Flickr, Google Images, ose Wikipedia për fotografi me licencë të hapur e cila lejon edhe shfrytëzimin edhe montimin, të cilën mund ta redaktoni në video me muzikë ose me ndonjë zë.
- 2 Nëse fushata nuk kërkon anonimitet të përgjithshëm, ju mund të përcillni mbledhjen e imazheve, tregimeve dhe videove për fushatën tuaj duke përdorur wiki - një faqe ku gjithkush mund të marrë leje për të redaktuar. Gjithmonë duhet të konsideroni me kujdes se si do të verifikoni informacionin për të siguruar njerëzit dhe ngjarjet që nuk janë portretizuar gabimisht.
- 3 Në qoftë se video paraqet dëshmi nga dëshmitarët apo të mbijetuarit e shkeljeve të të drejtave është shumë e ndjeshme, ndoshta nuk duhet të publikoni videon në internet. Në vend të saj, ju mund të organizoni shfaqjen në vend të mbyllur për grupet e të drejtave apo të njerëzve kyç dhe organizatave me ndikim.
- 4 Jo të gjitha fushatat kanë nevojë për një publik masiv - e rëndësishme është të gjeni publikun e duhur. Ju mund të mobilizoni një publik të vogël jo shumë të fuqishëm, të interesuar, ndërsa më vonë t'i përcjellni konstatimet hartuesve të politikës ose shtypit.
- 5 Ju mund të përdorni humor, befasi dhe kulturë të popullarizuar që të arrini një audiencë më të gjerë. Ju mund të përdorni karikaturat dhe artin rrugor për të përcjellë rezultatet tuaja në një mënyrë të drejtpërdrejtë dhe për të marrë porosinë tuaj për ata që nuk kanë qasje në internet.

PAJISJET NË FOKUS

Enkriptoni postën elektronike

Komunikimi i sigurt mund të jetë thelbësor për të mbrojtur burimet tuaja dhe dëshmitarët. Enkriptimi i postës elektronike mund të jetë i vështirë, por në qoftë se ju përdorni programet për webmail të tilla si Gmail, Yahoo Mail, ose SquirrelMail në punën tuaj, ju mund të përdorni web shfletuesin FireGPG (www.getfiregpg.org/). FireGPG do të enkriptoje porositë tuaja pa pasur nevojë për të dalë nga shfletuesi. Ajo është në dispozicion në mbi 25 gjuhë. Në mënyrë që të përdorni FireGPG, fillimisht duhet të instaloni GPG në kompjuterin tuaj (<http://www.gnupg.org/>) dhe të krijoni një çelës, i vetmi identifikues i cili ju lejon të enkriptoni dhe komunikim të sigurt. Paketa “Security in-a-box” Tactical Tech (<http://bit.ly/SBqNH>) jep udhëzime më të hollësishme mbi këtë dhe programe të tjera të sigurisë.

KËSHILLA

DALE KONGMONT NGA APNSW, MBI BASHKËPUNIMIN:

“Është e rëndësishme që të punoni ngushtë me grupet e të drejtave të njeriut dhe të tjerët për të shpërndarë porositë tuaja më gjerë, por në të njëjtën kohë është e rëndësishme që të përpiqeni për t’u siguruar që njerëzit kyç ju dëgjojnë. Përgatitëm një projektion për një pjesë të personelit të lartë të OKB-së për të parë videon tonë në Konferencën Ndërkombëtare të AIDS-it në vitin 2008. Pas projekcionit ata deklaruan se me të vërtetë nuk kanë ditur sa serioze janë abuzimet e policisë për të cilat ne raportuam deri sa ata nuk e kishin shikuar videon, e cila u dha atyre nxitje për të ndërmarrë veprim”.

SAMI BEN GHARIBIA NGA GLOBAL VOICES, MBI ANGAZHMANTIN:

“Aftësia për të pasur qasje në informacionet në internet është një pushtet në vetvete. Por ju gjithashtu duhet të përmbushni hendekun mes aktivizmit online dhe offline. Nëse nuk jeni në gjendje për të arritur publikun që nuk ka qasje në internet, ju duhet të gjeni mënyra të tjera për të shpërndarë informacionin në linjë: duke përdorur kartelë memorie, DVD, CD, afishe, fletushka dhe mjete të tjera. Gjetja e mënyrave për të kapërcyer aktivizmin online dhe offline është kritike”.

NOHA ATEF NGA TORTUREINEGYPT.NET, MBI BLOGJET:

“Blogjet janë një mjet i mirë për info aktivizëm për shkak se ata janë të lehtë për t’u përdorur, ato nuk kanë nevojë për njohuri të gjerë teknike, dhe janë të lirë dhe mjaft të popullarizuar, sidomos në botën arabe. Ata mund të jenë me të vërtetë efektiv në bërjen e ndryshimeve, sidomos kur ata krijojnë besueshmëri dhe respekt në mesin e një numri të madh të lexuesve apo edhe në mesin e një publiku të vogël me ndikim të madh.”